

JIMMY'S

**SAMEN MET JONGEREN,
VAN SCHOOL NAAR
DUURZAAM WERK
ADVIES**

JONGEREN BETREKKEN BIJ HET REGIOPLAN: 'VAN SCHOOL NAAR DUURZAAM

WERK! In dit webinar zullen wij jullie graag mee in wat we de afgelopen maanden hebben gedaan en jullie kennis laten met op wat er in de toekomst samen met jongeren kan worden gedaan om ervoor te zorgen dat alle jongeren van school naar duurzaam werk gaan.

Romy Misran & Laila Jongsma | oktober 2025
Jimmy's

JIMMY'S

INLEIDING

Aanleiding en Context

De overgang van school naar werk is een cruciale fase in het leven van een jongere. Een fase vol kansen, maar ook vol onzekerheden. Het besef groeit dat dit proces niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid is. Met de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' wordt een kader geschapen om jongeren tot 27 jaar beter te ondersteunen.

Een belangrijke voorwaarde in deze wet is dat regio's jongeren betekenisvol moeten betrekken bij het maken en uitvoeren van hun plannen. Dit sluit naadloos aan bij waar wij als Jimmy's voor staan: beleid dat jongeren raakt, maak je samen met jongeren.

Vraag aan Jimmy's

Vanuit deze context kwam dan ook de vraag: "Help ons om jongeren te betrekken bij het maken van het regionale plan van school naar duurzaam werk". We hebben de verhalen, ervaringen en ideeën van jongeren zelf opgehaald en vertaald naar concrete inzichten en aanbevelingen. We hopen dat deze inzichten en aanbevelingen een verrijking zullen zijn voor het regionale plan.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

De afgelopen maanden zijn we in gesprek gegaan met een diverse groep jongeren. De werving hebben we op verschillende manieren vormgegeven. We hebben met jongeren gesproken die via Philma Verweij op ons pad zijn gekomen, via Claire Rellum, maar ook via Rutger Schuiling. Daarnaast hebben we vanuit ons eigen Jimmy's netwerk contact gezocht met jongeren wiens ervaring aansluit bij de vraag die er voor ligt. Het was voor ons belangrijk dat we jongeren uit de hele regio spraken. Dat is gelukt! We hebben jongeren uit verschillende gemeenten in Groningen gesproken, stad en ommeland, maar ook jongeren uit Noord Drenthe.

In vertrouwelijke en anonieme gesprekken hebben we hen uitgenodigd om hun ervaring met ons te delen. Als leidraad gebruikten we een vragenlijst, die we hebben ingezet als interviewleidraad. Aan de hand van deze vragen gingen we dieper in op hun schoolloopbaan, toekomstvisies, en ervaringen met ondersteuning. Het waren organische gesprekken waarin we vooral ook ruimte lieten voor jongeren om te vertellen wat ze wilden delen met ons.

We hebben ook een aantal professionals gesproken, dit hebben we gedaan om zelf iets meer grip te krijgen op de context. Deze professionals kwamen vanuit ons eigen netwerk.

Daarnaast hebben we ook tijdens het 'Werk in Zicht' congres twee workshops gegeven aan professionals. Ook de kennis die we hier hebben opgedaan hebben we meegenomen in ons proces.

De input uit deze gesprekken hebben we zorgvuldig geanalyseerd. We zochten naar de rode draden: de terugkerende patronen en thema's die ons vertellen wat er echt toe doet voor jongeren.

ONZE BEVINDINGEN

Uit de verhalen van jongeren destilleren we een aantal consistente thema's. Deze rode draden laten zien waar de knelpunten zitten, maar vooral ook waar de kansen liggen.

Thema 1: Het leven is geen rechte lijn

Het 'perfecte plaatje' van een rechte lijn van school naar werk sluit niet aan bij de realiteit van veel jongeren. Hun pad kent omwegen, zijsporen en soms een volledige herstart. Wanneer systemen en trajecten zijn ingericht op een lineaire route, creëert dit frictie en het gevoel te falen. Een effectieve aanpak erkent dat deze rechte lijn niet bestaat en biedt de flexibiliteit die nodig is om echt aan te sluiten bij de leefwereld van jongeren.

Thema 2: Succes is meer dan een baan

Jongeren kijken veel breder naar 'succes' dan alleen een diploma of een vast contract. Voor hen betekent 'duurzaam werk' een baan die hen in staat stelt een goed en zinvol leven te leiden. Natuurlijk is financiële zelfstandigheid een voorwaarde, maar zingeving, autonomie en een gezonde balans met mentaal welzijn zijn minstens zo belangrijk.

“Een goede baan? Dat is voor mij dat ik op zondagavond geen knoop in mijn maag heb. Dat ik genoeg verdien om mijn huur te betalen, maar ook nog energie over heb om mijn vrienden te zien.”

Thema 3: Wat echt werkt

Als we jongeren vragen wat écht werkt, komen de antwoorden niet uit een beleidsstuk. Ze gaan over mensen en ervaringen.

- De kracht van de persoonlijke klik

De absolute succesfactor is de persoonlijke relatie met een begeleider. Een vertrouwensband, gelijkwaardigheid en oprechte interesse maken het verschil. De beste begeleiders zijn een 'vertaler' tussen de leefwereld van de jongere en de systeemwereld van instanties, en een 'buffer' die beschermt tegen onnodige bureaucratie.

De manier waarop die band wordt opgebouwd is cruciaal. Jongeren geven aan dat een luisterende houding, zonder direct te veel op te dragen, hen motiveert. Het gevoel krijgen dat het oké is om fouten te maken, stimuleert hen om stappen te durven zetten.

ONZE BEVINDINGEN

“Mijn begeleider was de eerste die gewoon vroeg: ‘Hoe gaat het écht met je?’ en niet meteen begon over welke vacatures er waren. Toen pas durfde ik te vertellen dat het thuis niet goed ging.”

“Ze behandelde me niet als een probleemgeval. We zaten naast elkaar, met een laptop, en zochten samen. Het voelde alsof we een team waren, niet alsof ik een opdracht moest uitvoeren.”

Een jongere vertelde hoe een wijkagent het verschil maakte omdat hij zelf vroeger ook gepest was. Hij begreep haar verhaal, nam haar serieus en ondernam actie. Dit onderstreept de enorme waarde van ervaringsdeskundigheid in de begeleiding, of het nu gaat om pesten, armoede of huiselijk geweld.

Dit vraagt ook om specifieke kennis en culturele sensitiviteit. Begeleiders moeten bijvoorbeeld weten dat het voor jongeren uit Eritrea lastig kan zijn om vragen te stellen, of dat oogcontact in hun cultuur anders wordt geïnterpreteerd. Ook is er behoefte aan meer expertise over bijvoorbeeld autisme, niet alleen voor de jongere zelf, maar ook om docenten en begeleiders te coachen hoe zij hier beter mee om kunnen gaan.

- **Praktijk boven theorie**
Leren door te doen. Stages, meeloopdagen en werkervaringsplekken zijn voor jongeren vele malen waardevoller dan tests en gesprekken in een kantoor. De praktijk is de ultieme manier om te ‘proeven’ aan een beroep, om te ontdekken waar je energie van krijgt en wat écht bij je past. Ook als het gaat over concepten die jongeren moeten helpen op weg naar werk of weer terug naar school, geven jongeren aan dat het helpt als de setting niet te schools of kantoorachtig is. Dingen doen zoals samen sporten wordt genoemd als iets positiefs.

- **Welzijn als basis**
Eerst een stevige basis, dan pas bouwen aan een carrière. Voor veel jongeren is werk niet de eerste, maar de laatste stap. Zonder stabiliteit op basisleefgebieden als wonen, inkomen en mentale gezondheid (de ‘Big 5’), is er simpelweg geen ruimte om te focussen op een duurzame toekomst.

Dit betekent ook dat er meer aandacht moet zijn voor de persoon zelf en diens zelfontwikkeling. Denk aan het aanleren van structuur, ritme en het vergroten van zelfstandigheid. Daarnaast is laagdrempelige hulp bij praktische vragen, zoals over een zorgverzekering bij een WIJ-team, van mega grote waarde om deze basis te verstevigen.

ONZE BEVINDINGEN

“Hoe kan ik nou solliciteren als ik niet weet of ik volgende maand mijn kamer nog heb? Dat is het enige waar je dan aan kunt denken. De rest is ruis.”

Thema 4: Wat juist niet werkt

Jongeren zijn ook helder over wat niet werkt:

- Standaard trajecten die geen rekening houden met de unieke situatie van de jongere.
- Het plotseling stoppen van de begeleiding zodra een baan is gevonden of de jongere weer op school zit, terwijl de nazorg juist dan essentieel is.
- Het gevoel een nummer te zijn in een traject dat meer gericht is op het halen van targets dan op jouw welzijn.
- Hoge drempels door ingewikkelde procedures en een formele, afstandelijke benadering.
- De frustratie van het telkens aan een nieuwe persoon moeten uitleggen wat je situatie is, bijvoorbeeld bij instanties als het UWV.
- Het missen van een plek op school of daarbuiten waar je kunt praten over dingen die je écht dwarszitten, zonder dat er direct een label op wordt geplakt of voelt als ‘echte’ hulpverlening.

VOORUIT KIJKEN

De inzichten van jongeren zorgen voor een helder beeld voor de toekomst. Ze laten zien wat er nodig is en hoe we dit, samen met hen, kunnen vormgeven.

Hoe willen jongeren betrokken worden? Van meepraten naar meebeslissen

Jongeren zijn de ervaringsdeskundigen van hun eigen leefwereld. Ze willen niet alleen achteraf hun mening geven, ze willen vanaf het begin meedenken en meebouwen. Ze streven naar actieve co-creatie, bijvoorbeeld in werksessies of als onderdeel van een vast 'kernteam'.

Deze bereidheid is echter niet onvoorwaardelijk. Om jongerenparticipatie betekenisvol te maken, zijn er drie duidelijke randvoorwaarden:

- Jongeren willen zien wat er met hun input gebeurt. Een heldere terugkoppeling is cruciaal. Zonder dat verdwijnt hun inzet in een 'zwart gat', wat leidt tot teleurstelling en afhaakgedrag.

“We hebben toen uren zitten praten en allemaal ideeën op post-its geschreven. Daarna hebben we er nooit meer iets van gehoord. Dan denk je de volgende keer wel: waarom zou ik nog meedoen?”

- Behandel jongeren als de experts die ze zijn. Luister oprecht naar hun perspectief en zorg voor een gelijkwaardige samenwerking.
- De inzet van jongeren is waardevol en verdient erkenning. Een eerlijke financiële vergoeding is hier een belangrijk onderdeel van. Het professionaliseert hun rol en laat zien dat hun expertise serieus wordt genomen.

“Als je vraagt om mijn ervaringen, die soms best pijnlijk zijn, dan is dat niet zomaar iets. Een cadeaubon is leuk, maar een echte vergoeding laat zien dat je mijn tijd en expertise serieus neemt.”

Wat we nu kunnen doen

Op basis van alles wat we hebben gehoord vanuit jongeren, maar ook professionals zijn we tot de volgende aanbevelingen gekomen. Deze zijn gericht op het creëren van een aanpak die werkt in de praktijk.

- Voor de inhoud van ondersteuning: Creëer een flexibel systeem waarin jongeren modules kunnen kiezen die passen bij hun unieke, non-lineaire pad.

VOORUIT KIJKEN

- Focus in de begeleiding op het op orde krijgen van de [Big 5](#) (support, wonen, school/werk, inkomen, welzijn) om een stevig fundament te leggen.
- Zet vol in op praktijkervaring en neem drempels voor deelname weg en maak het toegankelijker. Dit kan gaan over reiskosten, maar ook het helpen vinden van plekken waar je praktijkervaring kan opdoen

Voor de vorm van begeleiding:

- Selecteer en train begeleiders op hun relationele skills en geef hen de professionele ruimte om te doen wat nodig is.
- Maak een 'warme overdracht' en een vaste periode van nazorg een standaard onderdeel van elk traject, zodat jongeren er na de start niet alleen voor staan.

Bouwen aan een ecosysteem voor betekenisvolle jongerenparticipatie

Om de betrokkenheid van jongeren bij de uitvoering van de wet 'van school naar duurzaam werk' structureel te borgen, is meer nodig dan losse acties. Het vraagt om het bouwen van een duurzaam ecosysteem. De volgende aanbevelingen zijn geïnspireerd op de principes van het [Lundy Model](#) en onze

eigen Jimmy's werkwijze, vertaald naar een concrete, actiegerichte aanpak.

1. Zorg voor een stevige basis

- Zorg voor een vaste, herkenbare structuur (zoals een flexibel kernteam of netwerk) waar jongeren continu kunnen aanhaken bij de vormgeving en monitoring van de ondersteuningstrajecten.
- Regel een eerlijke vergoeding, zorg voor toegankelijke locaties en heldere communicatie om te laten zien dat de inzet van jongeren serieus wordt genomen.
- Train de betrokken professionals van gemeenten, scholen en doorstroompunten in het mogelijk maken van jongerenparticipatie.
- Leg vast op welke momenten in de beleidscyclus (ontwerp, uitvoering, evaluatie) de input van jongeren standaard wordt meegenomen en koppel hen direct aan de juiste beslissers.

2. Werk samen in de praktijk

- Werk niet alleen via consultatie, maar ontwikkel samen met jongeren oplossingen voor concrete vraagstukken uit de uitvoering van de wet, zoals het verbeteren van de intake of nazorg.

VOORUIT KIJKEN

- Zorg dat jongeren op verschillende tredes van de [participatieladder](#) kunnen bewegen, maar wees duidelijk over op welke trede ze zich bevinden.
- Zorg voor een aanpak die aansluit bij verschillende jongeren en talenten, zodat ieders stem gehoord wordt. Gebruik diverse en creatieve werkvormen.
- Zorg dat jongeren goed geïnformeerd zijn over de context en kaders van de wet, zodat ze een gelijkwaardige gesprekspartner zijn.

3. Maak de impact zichtbaar en duurzaam

Koppel altijd aan alle betrokken jongeren terug wat er met hun input is gedaan. Wees hierin volledig transparant.

Leg niet alleen uit welke ideeën zijn overgenomen, maar ook waarom bepaalde adviezen eventueel niet zijn opgevolgd. Door hier inzicht in te geven vergroot je het vertrouwen van jongeren.

Laat zien hoe de bijdrage van jongeren heeft geleid tot effectievere ondersteuning die beter aansluit bij de wensen van jongeren. En vier de successen, hoe klein ze ook zijn. Door succes te ervaren leren jongeren dat het er toe doet dat ze bijdragen en het nodigt ze uit om dit vaker te doen. Gebruik diverse en creatieve werkvormen.

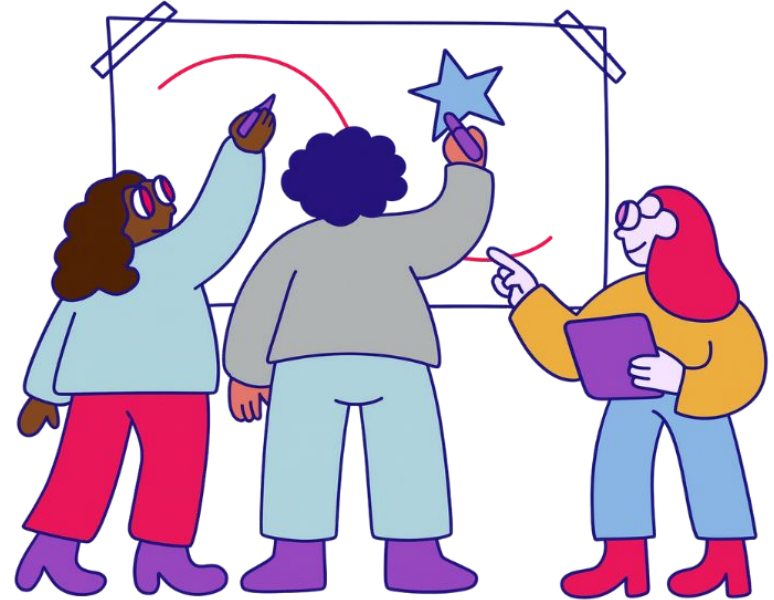

TOT SLOT

Vanuit de gesprekken met jongeren kwam naar voren dat ze graag op de hoogte worden gehouden van wat er met hun input wordt gedaan. Als het regionale plan er ligt willen we dan ook graag met een aantal jongeren hierover in gesprek. Dit sluit aan bij jullie wens om ook jongeren te blijven betrekken.

Hoe dit vorm krijgt stemmen we graag met jullie af. Evenals hoe onze, eventuele, samenwerking vorm krijgt in de uitvoering van het regionale plan.

We hebben veel plezier gehad in het spreken van de jongeren en hebben hun stem zo goed mogelijk vertaald naar het document dat nu voorligt. We hopen dat het jullie inzicht geeft in de gedachten van jongeren en richting geeft in het maken van het regionale plan van school naar duurzaam werk.

**BEDANKT & TOT
SNEL!**

